از رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد طلا و نقره ی گمشده ای که پیدا شده، سوال شد. ایشان فرمود: «برخی از مشخصات آن مانند ظرف و چیزی که دور آن بسته شده، شناسایی کن، سپس به مدت یکسال این مساله را با مردم در میان بگذار؛ اگر صاحبش را نشناختی، آنها را مصرف کن. و اینها حکم ودیعه را دارند؛ اگر روزی صاحب شان پیدا شد، آنها را به او برگردان».

از زید بن خالد جهنی رضی الله عنه روایت است که از رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد طلا و نقره ی گمشده ای که پیدا شده، سوال شد. ایشان فرمود: «اعْرِفْ وِكَاءَهَا وَعِفَاصَهَا، ثُمَّ عَرِّفْهَا سَنَةً، فَإِنْ لَمْ تُعْرِفْ فَاسْتَنْفِقْهَا، وَلْتَكُنْ وَدِيعَةً عِنْدَكَ، فَإِنْ جَاءَ طَالِبُهَا يَوْمًا مِنْ الدَّهْرِ، فَأَدِّهَا إِلَيْهِ»: «برخی از مشخصات آن مانند ظرف و چیزی که دور آن بسته شده، شناسایی کن، سپس به مدت یکسال این مساله را با مردم در میان بگذار؛ اگر صاحبش را نشناختی آنها را مصرف کن. و اینها حکم ودیعه را دارند؛ اگر روزی صاحب شان پیدا شد، آنها را به او برگردان». و چون از رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد شتری گمشده ای که پیدا شده سوال شد، فرمود: «مَا لَكَ وَلَهَا؟ دَعْهَا، فَإِنَّ مَعَهَا حِذَاءَهَا وَسِقَاءَهَا، تَرِدُ الْمَاءَ وَتَأْكُلُ الشَّجَرَ، حَتَّى يَجِدَهَا رَبُّهَا»: «تو را با شتر چه کار؟ شتر را به حال خودش بگذار؛ زیرا شتر با ذخیره ی آب و مقاومتی که دارد، هرگاه تشنه شود، آب پیدا می کند و هرگاه گرسنه شود، از درختان تغذیه می کند تا اینکه صاحبش او را پیدا نماید». همچنین درباره ی گوسفند پیدا شده از ایشان سوال پرسید که فرمود: «خُذْهَا، فَإِنَّمَا هِيَ لَكَ، أَوْ لِأَخِيكَ، أَوْ لِلذِّئْبِ»: «آن را بگیر؛ زیرا گوسفند از آنِ تو یا از آنِ برادرت یا از آنِ گرگ خواهد بود».

[صحیح است] [متفق علیه]

مردی از رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد حکم مال گمشده ای سوال می کند که پیدا شده و طلا و نقره یا شتر و گوسفند می باشد. و رسول الله صلی الله علیه وسلم حکم این موارد را ذکر می کند تا مثالی باشد برای موارد مشابه؛ و آنها را نیز شامل گردد. بنابراین در مورد طلا و نقره می فرماید: نخ و ریسمانی که به آن بسته شده و ظرفی را که در آن گذاشته شده، شناسایی کن تا از مالت جدا گردد؛ و به این ترتیب کسی را بیازمایی که ادعا می کند طلا و نقره ی پیدا شده از آنِ اوست؛ اگر توصیف وی از آن مطابق با واقع بود، آن را به او بده وگرنه عدم صحت ادعایش برای تو ثابت می شود. و در ادامه وی را دستور می دهد تا یکسال بعد از پیدا کردن آن، پیدا شدن آن را در میان مردم اعلام کند؛ و این کار را در بازارها و بیرون از مساجد و اماکن عمومی و محل پیدا شدن آن انجام دهد. بعد از این مدت برای وی مباح است که از آن استفاده کند؛ چون کما کان صاحب آن پیدا نشده است؛ اما هر زمان که صاحبش پیدا شود، باید آن را به او بازگرداند. اما وقتی شتر و مانند آن پیدا شد که نیاز به نگه داری و مراقبت ندارد، بنا بر طبیعتی که دارد، خود مراقب خود می باشد چون توان و قدرت حفاظت از خود در برابر حیوانات وحشی کوچک را دارد؛ همچنان که از چنان ذخیره ی غذایی برخوردار است که او را در بیابان های خشک و بی آب و علف حفظ می کند و می تواند از درختان و آب تغذیه کند. و به این ترتیب توانایی حفاظت از خود را دارد تا اینکه مالکش با جستجوی آن در محل گم شدنش، آن را پیدا کند. اما گوسفند گمشده ای که پیدا شده است و حیوانات کوچکی مانند آن؛ در این مورد رسول الله صلی الله علیه وسلم دستور می دهد که آن را بگیرد و از تلف شدن آن و دریده شدن توسط حیوانات وحشی جلوگیری کند؛ و بعد از گرفتن آن و با پیدا شدن صاحبش آن را به او بدهد؛ یا اینکه پیدا شدن آن را اعلام کند، تا صاحبش آن را بیابد.